EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2026 06 17
COM(2026) 277 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS ATASKAITOS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
dėl Direktyvos (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis vertinimo

{SWD(2026) 148 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

kuria įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi būtinų priemonių, kad būtų laikomasi 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis

1 ĮVADAS

Direktyva 2018/1673 dėl kovos su pinigų plovimu baudžiamosios teisės priemonėmis (toliau – direktyva) įsigaliojo 2018 m. gruodžio 2 d. 25 ES valstybės narės[1], kurioms ši direktyva privaloma (t. y. visos, išskyrus Daniją ir Airiją), turėjo užtikrinti, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. gruodžio 3 d.

Laikantis Direktyvos 14 straipsnio 1 dalies, šioje ataskaitoje įvertinama, kokiu mastu valstybės narės ėmėsi priemonių, būtinų siekiant laikytis šios direktyvos. Ši ataskaita pateikiama kaip priedas prie ataskaitos pagal Direktyvos 14 straipsnio 2 dalį, kurioje įvertinama Direktyvos pridėtinė vertė.

Ši analizė grindžiama informacija, kurią valstybės narės pateikė Europos Komisijai iki 2025 m. spalio 20 d., taip pat išorės tyrimu.

Direktyvoje nustatytos bendros nusikalstamų veiklų ir sankcijų apibrėžtys visose ES valstybėse narėse, siekiant kovoti su pinigų plovimu, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos policijos ir teisminiam bendradarbiavimui ir užkirstas kelias nusikaltėliams naudotis ne tokiomis griežtomis nacionalinėmis sistemomis. Kadangi neteisėtų pajamų plovimas yra vienas iš pagrindinių organizuoto nusikalstamumo veiksnių, Direktyva padeda susilpninti nusikaltėlių tinklų finansinę bazę ir remia pastangas juos išardyti. Ja reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų, kai tai daroma tyčia, turto, kuris, kaip žinoma, yra gautas iš nusikalstamos veiklos, konversiją ar perdavimą, to turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, judėjimo ar nuosavybės nuslėpimą ar užmaskavimą, taip pat tokio turto įsigijimą, turėjimą ar naudojimą. Direktyva valstybėms narėms taip pat leidžiama veiklą laikyti pinigų plovimo nusikaltimu ir tais atvejais, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo „įtaria arba turėjo žinoti“, kad turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos. Ja valstybės narės įpareigojamos nustatyti sunkinančias aplinkybes (pvz., nusikalstamos organizacijos dalyvavimą arba pinigų plovimą vykdant profesinę veiklą) ir reikalaujama, kad sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos, įskaitant maksimalią bent ketverių metų laisvės atėmimo bausmę ir, kai aktualu, juridinio asmens atsakomybės priemones. Joje nustatytos taisyklės dėl jurisdikcijų ir pareiga įšaldyti bei konfiskuoti pajamas ir nusikaltimo priemones, o valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad pinigų plovimo tyrimui būtų taikomos veiksmingos tyrimo priemonės.

Ataskaitoje nurodoma, kad valstybės narės dėjo daug pastangų siekdamos užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktai būtų suderinti su Direktyvos nuostatomis, o tam tikrose valstybėse narėse nustatyta tam tikrų akivaizdžių neatitikimų ir spragų.

Be šioje ataskaitoje pateiktos analizės, atliktos remiantis Komisijai iki šiol pateikta informacija, gali kilti papildomų iššūkių, susijusių su perkėlimu į nacionalinę teisę ir kitomis nuostatomis, apie kurias Komisijai nepranešta, arba gali būti tolesnių teisėkūros ir ne teisėkūros pokyčių,

[1] Kai šioje ataskaitoje nurodomos 25 valstybės narės arba bet koks kitas valstybių narių skaičius, tai reiškia, kad tai yra valstybės narės, kurioms Direktyva yra privaloma.

turinčių įtakos perkėlimui į nacionalinę teisę. Todėl ši ataskaita neturėtų trukdyti Komisijai toliau vertinti Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę ir įgyvendinimą valstybėse narėse.

2 DIREKTYVOS PERKĖLIMO Į NACIONALINĘ TEISĘ NUOSTATŲ ATITIKTIS

Šiame skyriuje apžvelgiamas Direktyvos perkėlimas į valstybių narių nacionalinę teisę, atskirai pagal kiekvieną straipsnį vertinant nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų išsamumą ir atitiktį Direktyvos reikalavimams.

2 straipsnis. Apibrėžtys (įskaitant pirminius nusikaltimus)

2 straipsnyje pateikiamos trys apibrėžtys. **2 straipsnio 1 dalyje nusikalstama veikla** apibrėžiama kaip visos nusikalstamos veikos, už kurias baudžiama ne trumpesne kaip vienų metų maksimalia laisvės atėmimo bausme, arba, kai maksimali bausmė nenumatyta, kaip visos nusikalstamos veikos, už kurias baudžiama ilgesne kaip šešių mėnesių minimalia laisvės atėmimo bausme. Nusikalstamos veikos laikomos pirminiais pinigų plovimo nusikaltimais, t. y. valstybės narės kriminalizuoja bent iš šių nusikalstamų veikų gauto turto plovimą.

Be to, nepriklausomai nuo bausmių ribų, valstybės narės bet kuriuo atveju privalo į kiekvieną iš 22 -ų 2 straipsnio 1 dalyje išvardytų nusikalstamų veikų kategorijų (įskaitant ES lygmeniu suderintas nusikalstamas veikas) įtraukti įvairias nusikalstamas veikas[2].

Didžioji dauguma valstybių narių, kurioms ši direktyva privaloma, ją įgyvendino plačiau taikydamos vadinamąjį visų nusikaltimų metodą, pagal kurį bet kokia nusikalstama veika gali būti laikoma pirminiu pinigų plovimo nusikaltimu. Penkios valstybės narės (**Prancūzija, Nyderlandai, Liuksemburgas, Portugalija, Austrija**) nustatė konkrečias nusikalstamų veikų, kurios gali būti laikomos pirminiais pinigų plovimo nusikaltimais, kategorijas.

2 straipsnio 1 dalyje nustatytą nusikalstamos veiklos apibrėžtį į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė **visos valstybės narės**.

2 straipsnio 2 dalyje pateikiama plati **turto**, kuris gali būti tinkamas pinigų plovimo nusikaltimo objektas, apibrėžtis. Šiuo atveju turtas apibrėžiamas kaip bet koks fizinis arba ne fizinis, kilnojamasis arba nekilnojamasis, materialus arba nematerialus turtas ir bet kokios formos, įskaitant elektroninę ar skaitmeninę, teisiniai dokumentai arba priemonės, įrodantys nuosavybės teisę į šį turtą arba su juo susijusias teises. Nors valstybės narės nėra konkrečiai perkėlusios termino „turtas“ į savo teisės aktus dėl pinigų plovimo, jos dažnai numato apibrėžtis kituose teisės aktuose, kurie taip pat naudojami siekiant apibrėžti pinigų plovimo objektus, kad būtų užtikrintas šios nuostatos laikymasis.

2 straipsnio 2 dalyje nustatytą turto apibrėžtį **į nacionalinę teisę perkėlė 23 valstybės narės**, tačiau panašu, kad **Vokietijos ir Austrijos** teisės aktuose sutaupytos išlaidos (pvz., mokesčiai, nesumokėti dėl to, kad įvykdytas mokestinis nusikaltimas) nelaikomos turtu, kurį galima plauti. Iš esmės pagal Austrijos baudžiamojo kodekso 165 straipsnio 6 dalį pinigų plovimo sąvoka neapima sutaupytų lėšų, pavyzdžiui, nerealizuotų nuostolių, kurie nepatirti, reikalavimų atsisakymo arba išvengtų išlaidų ir mokesčių. Tai Austrijos valdžios institucijoms neleidžia taikyti pinigų nusikaltimo sąvokos tais atvejais, kai pinigai sutaupomi neteisėtai nesumokėjus mokesčių ir vėliau išplaunami. Ankstesnės redakcijos Vokietijos baudžiamojo kodekso 261

[2] Žr. 5 konstatuojamąją dalį.

straipsnio 5 dalimi dėl mokesčių slėpimo sutaupytos išlaidos buvo aiškiai įtrauktos į pinigų plovimo sritį. 2021 m. įvykdžius reformą, ši dalis buvo išbraukta, todėl tokios sutaupytos išlaidos nebuvo įtrauktos į taikymo sritį. Todėl panašu, kad abi jurisdikcijos laiko, kad pinigų plovimo nusikaltimo objektu gali būti tik turtas, kuris yra teigiamas asmens turto padidėjimas, pvz., pinigai, gauti iš prekybos narkotikais nusikaltimo arba mokesčių lengvatos. Tačiau Direktyvoje pateikta plati turto apibrėžtis apima visų rūšių turtą, įskaitant sutaupytas išlaidas, net jei jos nėra aiškiai paminėtos.

2 straipsnio 3 dalyje juridinis asmuo apibrėžiamas kaip subjektas, turintis teisinį subjektiškumą pagal taikytiną teisę, išskyrus valstybes ar valdžios funkcijas vykdančias viešąsias įstaigas bei viešąsias tarptautines organizacijas. Panašiai kaip ir termino „turtas“ atveju, daugelis valstybių narių terminą „juridinis asmuo“ apibrėžia kituose teisės aktuose, kurie taip pat taikomi pinigų plovimo nusikaltimų sričiai. Tai atitinka Direktyvos nuostatas.

3 straipsnis. Pinigų plovimo nusikaltimai

3 straipsnio 1 dalimi reikalaujama, kad valstybės narės kriminalizuotų a) turto konversiją arba perdavimą, b) įvairių turto savybių nuslėpimą arba užmaskavimą ir c) turto įsigijimą, turėjimą arba naudojimą tiek, kiek tokių veiksmų vykdytojas žino, kad toks turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos.

Valstybės narės šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė skirtingai. Septynios valstybės narės (**Bulgarija, Čekija, Graikija, Suomija, Vengrija, Lenkija** ir **Rumunija**) tyčios elementą į nacionalinę teisę perkėlė netiesiogiai, remdamosi bendraisiais baudžiamosios teisės principais, pagal kuriuos veika laikoma nusikalstama tik tuo atveju, jei yra tyčios elementas. Likusios valstybės narės tyčios elementą aiškiai įtraukė į nacionalines nuostatas, kuriomis kriminalizuojamas pinigų plovimas.

3 straipsnio 2 dalimi valstybėms narėms numatoma galimybė toliau kriminalizuoti pinigų plovimą, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo nežinojo, bet įtarė arba turėjo žinoti, kad turtas gautas iš nusikalstamos veiklos (dėl aplaidumo įvykdytas pinigų plovimas). Šia galimybe pasinaudojo ir dėl aplaidumo įvykdytą pinigų plovimą kriminalizavo **15 valstybių narių**[3].

Atsižvelgiant į tai, kad dėl sudėtingų pinigų plovimo schemų sunku įrodyti pirminį nusikaltimą, Direktyva taip pat siekiama pašalinti praktines ir teisines kliūtis baudžiamajam persekiojimui už pinigų plovimą kaip atskirą nusikaltimą. Šiuo tikslu valstybės narės įpareigojamos sudaryti sąlygas vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir priimti apkaltinamąjį nuosprendį už **pinigų plovimą nereikalaujant apkaltinamojo nuosprendžio dėl pirminio nusikaltimo** (**3 straipsnio 3 dalies a punktas**) ir nereikalaujant, kad valdžios institucijos **įrodytų visus pirminio nusikaltimo elementus** (kurie galėtų apimti nusikalstamos veiklos, iš kurios buvo gautas turtas, vykdytojo tapatybę) (**3 straipsnio 3 dalies b punktas**). Toliau tai vadinama terminu „pinigų plovimas kaip atskiras nusikaltimas“.

Šešiolika valstybių narių[4] šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė ne aiškiai, o **vadinamuoju netiesioginio perkėlimo būdu**, t. y. savo nacionalinės teisės aktuose dėl pinigų plovimo aiškiai nenurodydamos, kad turi būti įvykdytos tokios sąlygos kaip ankstesnis ar tuo pačiu metu

[3] Belgija, Kipras, Čekija, Vokietija, Ispanija, Suomija, Kroatija, Vengrija, Latvija, Malta, Nyderlandai, Lenkija, Švedija, Slovėnija ir Slovakija

[4] Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Suomija, Prancūzija, Kroatija, Vengrija, Italija, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Švedija, Slovėnija ir Slovakija.

priimtas apkaltinamasis nuosprendis dėl pirminio nusikaltimo arba visų pirminio nusikaltimo faktų ir aplinkybių nustatymas.

Komisija pažymi, kad **riba, reikalinga neteisėtai turto kilmei įrodyti teisme, valstybėse narėse labai skiriasi**.

Keturiolikoje valstybių narių[5], įrodinėjant neteisėtą turto kilmę, nebūtina nurodyti pirminio nusikaltimo rūšies. Veikiau pakanka nustatyti, kad plaunamas turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos, o tai labai palengvina baudžiamąjį persekiojimą už pinigų plovimą.

Tačiau kai kurių valstybių narių teismai vis dar taiko aukštus pirminio nusikaltimo įrodymo standartus. **Dešimt valstybių narių**[6] vis dar reikalauja, kad valdžios institucijos nustatytų nusikalstamos veikos kategoriją, kuriai priskiriamas pirminis nusikaltimas (pvz., prekyba narkotikais, prekyba žmonėmis, sukčiavimas ir t. t.). Iš jų dvi **valstybės narės** (**Bulgarija ir Lenkija**) reikalauja ypač aukšto įrodymų, susijusių su pirminiu nusikaltimu, lygio. **Bulgarija**[7] vis dar reikalauja įrodyti nusikalstamos veikos rūšį ir jos padarymo laiką bei vietą. **Lenkijos** teismų praktikoje[8] reikalaujama pakankamai konkrečiai nustatyti, kad konkretus turtas buvo gautas iš konkretaus pirminio nusikaltimo.

Kaip nurodyta ir vertinimo ataskaitoje, **Direktyvos formuluotė yra labai plati, todėl ją galima tokiu būdu perkelti į nacionalinę teisę**. Direktyva reikalaujama, kad apkaltinamąjį nuosprendį dėl pinigų plovimo būtų galima priimti „nebūtinai nustatant visus“ pirminio nusikaltimo „faktinius elementus arba visas aplinkybes“, tačiau tokia formuluotė reiškia, kad teisės aktais vis tiek gali būti reikalaujama, kad institucijos įrodytų visus pirminio nusikaltimo elementus, išskyrus vieną.

Atsižvelgiant į šią didelę Direktyvoje valstybėms narėms numatytą veiksmų laisvę, **3 straipsnio 3 dalies a ir b punktų nuostatų nesilaikymo atvejų** nenustatyta.

Visos valstybės narės į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė nuostatą, kad **pinigų plovimo nusikaltimai yra susiję ir su turtu, gautu iš kitoje valstybėje narėje arba ES nepriklausančioje šalyje vykdytų veiksmų**, jeigu tuos veiksmus įvykdžius savo šalyje jie būtų laikomi pirminiu nusikaltimu (**3 straipsnio 3 dalies c punktas**).

Proporcingumo sumetimais **3 straipsnio 4 dalyje** valstybėms narėms suteikiama galimybė susiaurinti tarpvalstybinių atvejų, kai baudžiama už pinigų plovimą, t. y. kai pirminis nusikaltimas buvo padarytas šalyse, kuriose tokie veiksmai nėra kriminalizuojami, taikymo sritį (abipusio baudžiamumo reikalavimas). Tačiau tam tikrų kategorijų sunkių nusikaltimų atveju tokia galimybė susiaurinti tarpvalstybinę taikymo sritį nėra numatyta. Dalyvavimo organizuotoje nusikalstamoje grupėje, terorizmo, prekybos žmonėmis, neteisėto migrantų gabenimo, seksualinio išnaudojimo, prekybos narkotikais ir korupcijos atvejais, įvykdytais kitoje ES valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, vis tiek turi būti įmanoma patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn už pinigų plovimą, net jei veiksmai, iš kurių gauti pinigai, toje kitoje šalyje nėra laikomi nusikalstama veika.

[5] Austrija, Belgija, Ispanija, Prancūzija, Italija, Liuksemburgas, Latvija, Lietuva, Malta, Nyderlandai, Rumunija, Švedija, Slovakija ir Slovėnija.
[6] Bulgarija, Kroatija, Kipras, Čekija, Vokietija, Estija, Graikija, Vengrija, Lenkija ir Portugalija
[7] Bulgarijos baudžiamojo kodekso 253 straipsnis.
[8] Aukščiausiojo Teismo sprendimas dėl Baudžiamojo kodekso 299 straipsnio 1 dalies.

Galimybe taikyti abipusio baudžiamumo reikalavimą pasinaudojo **aštuonios valstybės narės**[9]. Tačiau **Liuksemburgas**[10] abipusio baudžiamumo reikalavimą taiko kai kurių nusikalstamų veikų, kurioms toks principas neturėtų būti taikomas, atveju, t. y. už dalyvavimą nusikalstamo susivienijimo veikloje ir reketą.

Galiausiai valstybės narės turi užtikrinti, kad už veiksmus, kurie pagal 3 straipsnio 1 dalies a ir b punktus laikomi pinigų plovimu, būtų baudžiama kaip už **savų pinigų plovimą** (**3 straipsnio 5 dalis**), t. y. tuo atveju, kai asmuo, padaręs arba dalyvavęs darant pirminį nusikaltimą, plauna iš savo paties nusikaltimo įgytas pajamas.

Valstybės narės šią nuostatą į savo nacionalinės teisės aktus perkėlė aiškiai arba **netiesiogiai**, nenustatydamos sąlygos, kad pirminio nusikaltimo vykdytojas ir pinigų plovimo nusikaltimo vykdytojas turi skirtis. Kai kurios valstybės narės į savo nacionalinės teisės aktus įtraukė **išimtis**, **kurios atitikčiai poveikio nedaro**, pvz., **Vokietija** reikalauja, kad neteisėtas turtas būtų kokiu nors būdu išleistas į apyvartą, o **Italija ir Estija** į taikymo sritį neįtraukia asmeninio naudojimo atvejų. Todėl neatitikties atvejų nenustatyta.

4 straipsnis. Pagalba ir bendrininkavimas, kurstymas ir kėsinimasis

4 straipsniu reikalaujama, kad už **pagalbines nusikalstamas veikas, t. y. pagalbą ir bendrininkavimą, kurstymą** įvykdyti pinigų plovimo nusikaltimą ir **kėsinimąsi** įvykdyti pinigų plovimo nusikaltimą, būtų baudžiama kaip už nusikalstamą veiką.

Visos 25 valstybės narės 4 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai.

5 straipsnis. Fiziniams asmenims taikomos sankcijos

5 straipsniu reikalaujama, kad už pinigų plovimo nusikaltimus ir pagalbines nusikalstamas veikas būtų **baudžiama taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas baudžiamąsias sankcijas**, ir nurodoma, kad už pinigų plovimo nusikaltimus turi būti baudžiama laisvės atėmimo bausme, kurios maksimali trukmė ne trumpesnė nei ketveri metai.

Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad Švedija[11] savo teisės aktuose nustatė ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį, o **Graikija**[12], panašu, kad, nesilaikė ketverių metų ribos, jei pirminis nusikaltimas yra nusižengimas, o tai praktiškai reiškia, kad bausmė už pinigų plovimą nėra pakankamai didelė už įvairius Direktyvoje nustatytus pirminius nusikaltimus.

6 straipsnis. Sunkinančios aplinkybės

6 straipsnio 1 dalyje nustatytos dvi privalomos sunkinančios aplinkybės: kai pinigų plovimas **įvykdytas nusikalstamos organizacijos** arba kai jis **įvykdytas įpareigotajam subjektui**, t. y. subjektui, kuriam pagal ES kovos su pinigų plovimu teisės aktus taikomos konkrečios ataskaitų teikimo ir klientų tikrinimo prievolės[13], **vykdant profesinę veiklą**.

[9] Austrija, Vokietija, Estija, Graikija, Suomija, Vengrija, Liuksemburgas ir Portugalija.
[10] Baudžiamojo kodekso (prancūzų k.*Code pénal*) 506–3 straipsnio 2 dalis kartu su Baudžiamojo proceso kodekso (*Code de procédure pénale*) 5–1 straipsniu.
[11] *LAG (2014:307) om straff för penningtvättsbrott*, 3 straipsnis.
[12] *L. 4557/2018* 39 straipsnio 1 dalies d punktas.
[13] Žr. visų pirma 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos 2 straipsnio 1 dalį, *OL L 141, 2015 6 5, 73–117 p., naujausia konsoliduota versija skelbiama: EUR-Lex - 02015L0849-20241230 - LT - EUR-Lex*.

Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad **Lietuva, Lenkija** ir **Slovėnija** į savo teisės aktus kaip sunkinančių aplinkybių neįtraukė įpareigotojo subjekto įvykdyto pinigų plovimo; **Kipras**[14] nenumato sunkinančių aplinkybių, susijusių su pagalba, bendrininkavimu, kurstymu ir kėsinimusi įvykdyti pinigų plovimą; **Graikija**[15] negali taikyti sunkinančių aplinkybių, kai pirminis nusikaltimas yra nusižengimas, o tai praktiškai neapima įvairių Direktyvoje nustatytų pirminių nusikaltimų.

6 straipsnio 2 dalimi valstybėms narėms suteikiama galimybė nustatyti dvi papildomas sunkinančias aplinkybes: **a)** kai išplautas turtas yra didelės vertės arba **b)** kai išplautas turtas yra gautas iš konkrečių nusikalstamų veikų[16]. **A galimybę į nacionalinę teisę perkėlė 14 valstybių narių**[17]**, B galimybę – keturios valstybės narės**[18]**.**

Visos valstybės narės, kurios pasinaudojo šiomis galimybėmis, jas perkėlė į nacionalinę teisę taip, kad jos atitiktų Direktyvą.

7 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė

Pagal Direktyvą turi būti įmanoma patraukti juridinius asmenis atsakomybėn už pinigų plovimo nusikaltimus, įskaitant savų pinigų plovimą. Tai apima bet kurio asmens, veikiančio individualiai arba kaip juridinio asmens organo narys ir tame subjekte einančio vadovaujamas pareigas, veiksmus (**7 straipsnio 1 dalis**). Valstybės narės taip pat turi užtikrinti, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn tais atvejais, kai nusikalstamos veikos padarymas tapo įmanomas dėl nepakankamos priežiūros arba kontrolės (**7 straipsnio 2 dalis**). Tačiau juridinių asmenų atsakomybė neturėtų užkirsti kelio galimybei vykdyti baudžiamąjį procesą fizinių asmenų, dalyvavusių darant nusikalstamas veikas, atžvilgiu (**7 straipsnio 3 dalis**).

Kalbant apie juridinių asmenų atsakomybę, **Prancūzija į savo teisės aktus neįtraukė** galimybės patraukti juridinius asmenis atsakomybėn, kai pinigų plovimo nusikaltimai buvo įmanomi dėl to, kad tame subjekte vadovaujamas pareigas einantis asmuo nevykdė priežiūros ar kontrolės.

8 straipsnis. Juridiniams asmenims taikomos sankcijos

8 straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, kad juridiniam asmeniui, patrauktam atsakomybėn pagal 7 straipsnį, būtų **skiriamos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos sankcijos, bet kuriuo atveju įskaitant baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas**. Visos valstybės narės šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai.

Be to, 8 straipsnyje išvardytos galimybės taikyti papildomas sankcijas, t. y. uždrausti juridiniam asmeniui gauti valstybės teikiamas lengvatas arba pagalbą, uždrausti gauti viešąjį finansavimą, atimti teisę verstis komercine veikla, skirti teisminę subjekto priežiūrą, uždaryti nusikalstamai veikai vykdyti naudotas įmones ir net galimybę teismui priimti nutartį likviduoti bendrovę. **19**

[14] *L. 188(I)/2007* I dalies 4 straipsnio 4 dalis.
[15] *L. 4557/2018* 39 straipsnio 1 dalies d punktas.
[16] Dalyvavimas organizuotoje nusikalstamoje grupėje arba reketas, terorizmas, prekyba žmonėmis ir neteisėtas migrantų gabenimas, seksualinis išnaudojimas, neteisėta prekyba narkotinėmis medžiagomis ir korupcija.
[17] Austrija, Bulgarija, Kipras, Čekija, Estija, Graikija, Suomija, Kroatija, Vengrija, Latvija, Lenkija, Švedija, Slovėnija, ir Slovakija.
[18] Graikija, Ispanija, Suomija ir Kroatija.

valstybių narių[19] **pasinaudojo viena ar keliomis iš šių galimybių. Nė viena iš galimybių nepasinaudojo šešios valstybės narės.**

Visos valstybės narės, kurios pasinaudojo šiomis galimybėmis, jas į nacionalinę teisę perkėlė taip, kad jos atitiktų Direktyvą.

9 straipsnis. Konfiskavimas

9 straipsniu reikalaujama, kad valstybės narės **tinkamu būdu užtikrintų, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos** pagal Konfiskavimo direktyvą 2014/42/ES[20] **įšaldytų arba konfiskuotų** pajamas, gautas padarius pinigų plovimo nusikaltimus arba prisidėjus prie jų padarymo, ir nusikaltimų priemones, naudotas ar kurias ketinta naudoti, darant tokius nusikaltimus arba prisidedant prie jų darymo, kaip nurodyta šioje direktyvoje.

Visos 25 valstybės narės 9 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė laikydamosi Direktyvos.

10 straipsnis. Jurisdikcija

10 straipsnio 1 dalimi reikalaujama, kad valstybė narė nustatytų savo **jurisdikciją** dėl pinigų plovimo nusikaltimų, kai nusikaltimas padaromas jos teritorijoje (**10 straipsnio 1 dalies a punktas**) arba kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra jos pilietis (**10 straipsnio 1 dalies b punktas**). Visos **valstybės narės** šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė laikydamosi Direktyvos.

Kalbant apie **10 straipsnio 1 dalies b punktą**, reikėtų pažymėti, kad būtent tuo atveju, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo yra valstybės narės pilietis, ši nuostata į nacionalinę teisę perkelta skirtingai, visų pirma kiek tai susiję su **abipusio baudžiamumo**[21] reikalavimu.
Kadangi nėra konkrečios nuostatos, kuria būtų sprendžiamas šis klausimas, panašu, kad **10 valstybių narių**[22] Direktyvą įgyvendino aiškiai nenurodydamos abipusio baudžiamumo kaip išankstinės jurisdikcijos nustatymo sąlygos. Kita vertus, **11 valstybių narių**[23] minėtą reikalavimą kaip sąlygą jurisdikcijai savo piliečių atžvilgiu nustatyti aiškiai įtraukė. Tuo tarpu **trys valstybės narės**[24] abipusio baudžiamumo reikalavimo, taikomo pinigų plovimo nusikaltimams, aiškiai neįtraukė.

Pagal **10 straipsnio 2 dalį** valstybėms narėms leidžiama išplėsti savo jurisdikciją, kad ji apimtų atvejus, kai **a)** nusikalstamą veiką padariusio asmens įprastinė gyvenamoji vieta yra jų teritorijoje arba **b)** nusikalstama veika padaryta juridinio asmens, įsisteigusio jų teritorijoje, naudai. **14 valstybių narių**[25] pasinaudojo **10 straipsnio 2 dalies a punkte** numatyta galimybe.

---

[19] Belgija, Kipras, Čekija, Vokietija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Vengrija, Italija, Lietuva, Liuksemburgas, Latvija, Malta, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija.

[20] Žr. Kovos su pinigų plovimu direktyvos 16 konstatuojamąją dalį: „*[...] Valstybės narės turėtų užtikrinti bent jau nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymą ir konfiskavimą visais Direktyvoje 2014/42/ES numatytais atvejais. Valstybės narės taip pat turėtų atidžiai apsvarstyti galimybę vykdyti konfiskavimą visais atvejais, kai nėra įmanoma pradėti ar baigti baudžiamojo proceso, be kita ko, atvejais, kai nusikalstamą veiką padaręs asmuo mirė.*“

[21] Tai yra principas, pagal kurį jurisdikcija gali būti nustatyta tik tuo atveju, jei atitinkami veiksmai yra kriminalizuojami tiek baudžiamąjį persekiojimą vykdančioje valstybėje, tiek valstybėje, kurioje jis buvo padarytas.

[22] Bulgarija, Čekija, Italija, Latvija, Vengrija, Malta, Lenkija, Slovėnija, Slovakija, Suomija.

[23] Belgija, Vokietija, Estija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Kipras, Lietuva, Liuksemburgas, Austrija, Švedija.

[24] Graikija, Nyderlandai, Rumunija.

[25] Austrija, Belgija, Estija, Ispanija, Suomija, Kroatija, Lietuva, Liuksemburgas, Latvija, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Švedija ir Slovakija.

Dešimt valstybių narių[26] **10 straipsnio 2 dalies b punkte** numatyta galimybe pasinaudojo **tinkamai**.

11 straipsnis. Tyrimo priemonės

11 straipsniu reikalaujama, kad už pinigų plovimo nusikaltimų (įskaitant pagalbą, bendrininkavimą, kurstymą ir kėsinimąsi) tyrimą ar baudžiamąjį persekiojimą už juos atsakingi asmenys, padaliniai ar tarnybos galėtų naudotis **veiksmingomis tyrimo priemonėmis**, pavyzdžiui, tomis, kurios naudojamos organizuoto nusikalstamumo ar kitų sunkių nusikaltimų bylose[27]. **Visos 25 valstybės narės 11 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė laikydamosi** Direktyvos.

3 IŠVADOS

Atsižvelgiant į pinigų plovimo kaip itin svarbios finansavimo priemonės organizuotoms nusikalstamoms grupėms ir kaip priemonės užtikrinti neteisėtą pelną ir įsiskverbti į teisėtą ekonomiką svarbą, baudžiamosios teisės atsako į pinigų plovimą suderinimas yra vienas esminių platesnių Sąjungos pastangų sužlugdyti ir išardyti nusikaltėlių tinklus komponentų, kaip pabrėžta Europos vidaus saugumo strategijoje „ProtectEU“[28].

Komisija pripažįsta valstybių narių pastangas imtis priemonių, kad būtų laikomasi Direktyvos. Nors tebėra tam tikrų neatitikimų ir spragų, apskritai Direktyvos perkėlimas į nacionalinę teisę iš esmės atitiko reikalavimus, o valstybės narės ėmėsi visapusiškų priemonių, kad nacionalinės teisės aktai būtų suderinti su ES standartais. Dauguma valstybių narių priėmė konkrečius teisės aktus, kad atitiktų Direktyvos reikalavimus, o kelios valstybės narės visiškai arba iš esmės rėmėsi galiojančiomis nacionalinėmis nuostatomis.

Siekdama užtikrinti visišką ir tinkamą Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, Komisija ir toliau padės valstybėms narėms šalinti nustatytus trūkumus. Tokie veiksmai apims stebėseną ir užtikrinimą, kad nacionalinėmis priemonėmis būtų vykdomos atitinkamos Direktyvos nuostatos.

[26] Austrija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Liuksemburgas, Latvija, Lenkija, Slovėnija ir Slovakija.
[27] Taip pat žr. 19 konstatuojamąją dalį: „*Tokiu būdu turėtų būti užtikrinta, kad būtų pakankamai darbuotojų ir jiems rengiami tinkami mokymai, skiriami ištekliai ir užtikrinami naujausi technologiniai pajėgumai. […]*.“
[28] EUR-Lex - 52025DC0148 - LT - EUR-Lex.